

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
หลักสูตรการทอผ้าไหมลายขอ จำนวน ๓๕ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์

ความเป็นมา

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดนโยบาย “Quick Win”๗ วาระเร่งด่วน ได้แก่ ความปลอดภัย ของผู้เรียน หลักสูตรฐานสมรรถนะ บิ๊กดาต้า (Big Data) การขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศ อาชีวศึกษา การพัฒนา ทักษะทางอาชีพ การศึกษาตลอดชีวิต และการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการ เป็นพิเศษจากนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย ตามยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมุ่งเน้นเร่งปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาอาชีพ กศน. เพื่อ ยกระดับทักษะด้านอาชีพของประชาชนให้มีอาชีพที่รองรับอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ (First S-curve และ New S-curve) โดยบูรณาการความร่วมมือในการพัฒนาและเสริมทักษะใหม่ ด้านอาชีพ (Upskill Reskill) รวมถึงมุ่งเน้นสร้างโอกาสในการสร้างงานสร้างรายได้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานทั้ง ภาคอุตสาหกรรมและการบริการ เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับทุกกลุ่มเป้าหมาย มีความ ทันสมัยสอดคล้องและพร้อมรองรับกับบริบทที่ภาวะสังคมปัจจุบัน ความต้องการของผู้เรียนและสภากาการณ์ เรียนรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดในภาคอีสานที่มีวัฒนธรรมการทอผ้ามานาน และได้สืบทอดเป็นมรดกทาง วัฒนธรรมจนเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่โดดเด่นยิ่ง หากได้ศึกษาอย่างลึกซึ้งแล้วจะค้นพบเหตุผลหลาย ประการที่สนับสนุนในการทอผ้าไหมที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์ในด้านต่างๆ เช่นวัฒนธรรมประเพณี การทอไหมใหม่ลวดลายต่างๆ และกรรมวิธีการทอตลอดทั้งการใช้ผ้าไหมในโอกาสต่างๆ และยังเป็นการอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ “ผ้าไหมลายขอเจ้าฟ้าสิริวัฒนวาริฯ” ของขวัญปีใหม่ ๒๕๖๔ นับเป็นพระกรุณาธิคุณ ที่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิริวัฒนวาริฯ พระราชทานลายผ้าเป็นของขวัญปีใหม่ โดยความหมายของ “ผ้า ไหมลายขอ เจ้าฟ้าสิริวัฒนวาริฯ” แล้วนั้น ลาย “S” หมายถึง Siriwanavari สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิริ วัฒนวาริ นารีรัตนราชกัญญา ส่วนลายS จำนวน ๑๐ แถว หมายถึงพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว สำหรับลายเชิงผ้ารูปหัวใจ หมายถึง ความรักที่พระองค์ทรงมีต่อประชาชนชาวไทย = Eternal Love เพื่อเป็น การจุดประกายความคิด ในการพัฒนาลวดลายผ้า และพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไทยให้มีความร่วมสมัย สามารถก้าว สู่ระดับสากล เพื่อวิถีชุมชนที่ยั่งยืน

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์ ได้เล็งเห็นความสำคัญการ ทอผ้าไหมใหม่ลายขอ นับเป็นพระกรุณาธิคุณที่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิริวัฒนวาริฯ ได้พระราชทานลายผ้า เป็นของขวัญปีใหม่แก่ประชาชน จึงได้จัดทำหลักสูตรการทอผ้าไหมลายขอ เพื่อเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจ ในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายและผู้สนใจในชุมชนให้สามารถนำไปประกอบอาชีพพัฒนา อาชีพเพื่อก่อให้เกิดรายได้กับตนเองและครอบครัวเป็นการสร้างอาชีพให้เกิดความมั่นคงต่อไป

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรอาชีพที่ส่งเสริมและอนุรักษ์ความรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่น
๒. เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของประชาชนในเรื่องการทอผ้าไหมลายขอในการประกอบอาชีพ
๓. เป็นหลักสูตรที่เน้นประยุกต์ลวดลายในการทอผ้าไหมและสีย้อมที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดออนไลน์ และเป็นลายพระราชทานพระอนุญาต
๔. เป็นหลักสูตรการศึกษาอาชีพที่เพื่อการมีงานทำของประชาชน
๕. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะความรู้ความเข้าใจเทคนิคการทอผ้าไหมลายขอสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้
๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกแบบการมัดลาย การย้อมสีที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
๓. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสืบสานวัฒนธรรมการทอผ้าไหม
๔. เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ

เป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปที่มีความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถทักษะในการประกอบอาชีพเป็นการเพิ่มรายได้ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายตามนโยบายรัฐ อาทิเช่น ผู้สูงวัย ผู้พลัดผู้ด้อยและผู้ขาดโอกาสกลุ่มเยาวชนนอกระบบกลุ่มวัยแรงงาน

ระยะเวลา

ระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตร จำนวน ๓๕ ชั่วโมง แบ่งเป็น

๑. ภาคทฤษฎี จำนวน ๑๔ ชั่วโมง
๒. ภาคปฏิบัติ จำนวน ๒๑ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ช่องทางการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมลายขอ	๑.๑ อธิบายความสำคัญและความเป็นมาในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมลายขอได้	๑.๑ ความสำคัญ ความหมายและความสำคัญในประกอบอาชีพการทอผ้าไหมลายขอ	๑.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสารสื่อต่าง ๆ สถานประกอบการสื่อของจริงภูมิปัญญาในชุมชนเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน	๒	
		๑.๒ อธิบายความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมลายขอ ได้แก่ การวางแผนและการบริหารจัดการ การหาแหล่งเงินทุน ความต้องการของตลาดและ	๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมลายขอ		๑.๒ วิเคราะห์อาชีพจากข้อมูลต่าง ๆ	

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		<p>การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ได้</p> <p>๑.๓ ความสามารถจัดหาแหล่งเรียนรู้</p> <p>๑.๔ สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้คือการทอผ้าไหมลายขอ</p>	<p>๑.๒.๒ แหล่งเงินทุนและการจัดหาเงินทุน</p> <p>๑.๒.๓ ความต้องการของตลาด</p> <p>๑.๒.๔ ช่องทางการจัดจำหน่าย</p> <p>๑.๓ ศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๑.๔ การตัดสินใจเลือกอาชีพการทอผ้าไหมลายขอ</p> <p>๑.๔.๑ ความต้องการของตลาด</p> <p>๑.๔.๒ สถานประกอบการเครือข่ายกลุ่มและองค์กรตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ</p>	<p>๑.๓ ศึกษาข้อมูลศึกษาดูงานในสถานประกอบการและแหล่งเรียนรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่ตัดสินใจเลือก</p> <p>๑.๔ ผู้เรียนตัดสินใจเลือกอาชีพการทอผ้าไหมได้</p>	๑	๑
๒	ทักษะการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมลายขอ	<p>๒.๑ อธิบายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์ลายทอผ้าไหมลายขอ</p> <p>๒.๒ สามารถเตรียมวัสดุและส่วนประกอบในการทอผ้าไหมลายขอใหม่ในการฟอกย้อมและการทอผ้าไหมลายขอได้</p>	<p>๒.๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการไหม การร่างแบบลายในการทอผ้าไหมลายขอ โดยเริ่มไหมมัดตามจุดจากลายที่ออกแบบด้วยเชือก แล้วนำเส้นไหมออกจากโฮงย้อมสีตามเฉดที่ต้องการ ส่วนการย้อมสีซ้ำต้องย้อมหลังการตากแดดครั้งแรกให้สีแห้งก่อน โดยเริ่มด้วยการมัดเก็บขาว</p> <p>๒.๒ การเตรียมวัสดุและการประดิษฐ์ลวดลายส่วนประกอบและองค์ประกอบในการออกแบบลวดลายได้</p>	<p>การจัดกระบวนการเรียนรู้</p> <p>๒.๑ วิทยากร/ภูมิปัญญาให้ความรู้ทฤษฎีและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ</p> <p>๒.๒ จัดบันทึกผลการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้นำเสนอผลงานและผลการเรียนรู้</p>	๓	๒

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		๒.๓ สามารถอธิบายการคัดเลือกสี่ข้อมจากธรรมชาติและการคัดเลือกสี การสัคดีและข้อควรระวังในการย้อมสีได้	๒.๓ เตรียมวัตถุดิบและส่วนประกอบในการทอผ้าไหมลายขอได้	๒.๓ วิทยาการ/ภูมิปัญญาตรวจสอบผลงานและผลการเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะ		๓
		๒.๔ สามารถอธิบายและสาธิตการย้อมสีตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง	๒.๔ การคัดเลือกสี่ข้อมจากธรรมชาติความรู้พื้นฐานในการให้สีจากต้นไม้อีกการสัคดี	๒.๔ วิทยาการสรุปองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาต่อยอดและผู้เรียนฝึกปฏิบัติ		๒
		๒.๕ สามารถอธิบายเทคนิควิธีการประดิษฐ์ลวดลายมัดย้อมและวัสดุเกี่ยวกับการมัดย้อมลวดลายได้	๒.๕ ความรู้พื้นฐานและเทคนิคการย้อมขั้นตอนการย้อมเย็นขั้นตอนการย้อมร้อน	๒.๕ วิทยาการสรุปองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาต่อยอด		๓
		๒.๖ สามารถอธิบายเทคนิคการทำเส้นด้าย การทอวัสดุและอุปกรณ์ในการทอวิธีการทอและข้อควรระวังในการทอได้	๒.๖ ความรู้พื้นฐานและเทคนิคการทอเส้นด้าย	๒.๖ วิทยาการภูมิปัญญาให้ความรู้ภาคปฏิบัติภาคทฤษฎีและให้ความรู้ภาคปฏิบัติ	๒	๓
		๒.๗ สามารถอธิบายและสาธิตการทอผ้าไหมลายต่าง ๆ ได้	๒.๗ ขั้นตอนในการทอและการฝึกปฏิบัติการทอความรู้พื้นฐานและเทคนิคในการทอผ้าไหมลายขอ การเตรียมเครื่องเตรียมได้ใส่เครื่องการเตรียมด้ายใส่กระสวยการทอผ้าไหมลายต่าง ๆ ได้	๒.๗ สรุปองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาต่อยอด	๒	๓
๓	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมลายขอเพื่อการจำหน่ายออนไลน์	๓.๑ สามารถบริหารจัดการอาชีพการทอผ้าไหมได้แก่การควบคุมคุณภาพและการลดต้นทุนการผลิตได้	๓.๑ การบริหารจัดการอาชีพการทอผ้าไหม ๓.๑.๑ การดูแลรักษาคุณภาพของผ้าไหม ๓.๑.๒ การลดต้นทุนในการผลิตของผ้าไหม ๓.๑.๓ การเพิ่มมูลค่าสินค้าเช่นการแปรรูปการออกแบบการประยุกต์ใช้	๓.๑ วิทยาการ/ภูมิปัญญาให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมการบริหารจัดการตลาดและการจัดการความเสี่ยง	๒	๒

เอกสารหลักฐานการศึกษา

- หลักฐานการประเมิน
- ทะเบียนคุณวุฒิบัตร
- วุฒิบัตรการศึกษาออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สารระการประกอบอาชีพรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นในระดับหนึ่ง

คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร

๑. นายสุนทร จันทร์เปล่ง	ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย
๒. นางกฤตพร คำนำ	ตำแหน่ง ครูอาสาสมัครฯ
๓. นางอนันตญา สุขดี	ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล
๔. นางอรอุมา เกิดวุฒิชัย	ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล
๕. นายวิรากร หมายมี	ตำแหน่ง ครู ๓รช.

คณะกรรมการพิจารณากลับกรองหลักสูตร

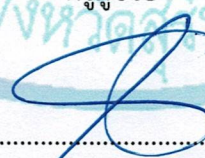
- นางปภาณี พูนเฉลียว

หมายเหตุ สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

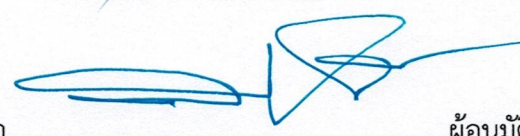
ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ.๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ (ข้อ ๙) การจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นผู้อนุมัติหลักสูตร โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ..........ผู้เสนอหลักสูตร
(นายสุนทร จันทร์เปล่ง)

ครูผู้ช่วย

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นายสมพงษ์ สมทิพย์)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นายพิเชษฐ์ ดียิ่ง)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ.....
 หลักสูตรการทอผ้าไหมลายขอ จำนวน ๓๕ ชั่วโมง (เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง)
 ระหว่างวันที่..... เวลาเรียน.....น.
 สถานที่จัด.....

วัน เดือน ปี/เวลา	เนื้อหา	กระบวนการเรียนรู้	หมายเหตุ
วันที่..... เวลา	<p>๑.๑ ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมลายขอ</p> <p>๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพทอผ้าไหมลายขอ การวางแผนการและการบริหารจัดการแหล่งเงินทุนและการจัดหาเงินทุนความต้องการของตลาดช่องทางทางการจัดจำหน่าย</p> <p>๑.๓ ศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๑.๔ ตัดสินใจเลือกอาชีพการทอผ้าไหมลายขอความต้องการของตลาดฐานประกอบการเครือข่ายกลุ่มและองค์กรตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ</p>	<p>๑.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสารสื่อต่าง ๆสถานประกอบการสื่อของจริงภูมิปัญญาของชุมชนเพื่อนำความรู้มาใช้ประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน</p> <p>๑.๒ วิเคราะห์อาชีพจากข้อมูลต่างๆ</p> <p>๑.๓ ศึกษาดูงานในสถานประกอบการและแหล่งเรียนรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่ตัดสินใจเลือก</p> <p>๑.๔ เรียนรู้ตัดสินใจเลือกอาชีพการทอผ้าไหมลายขอ</p>	
วันที่..... เวลา	<p>๒.๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการไหมการร่างแบบลายในการทอผ้าไหมลายขอ</p> <p>๒.๒ การเตรียมวัตถุดิบและส่วนประกอบในการทอผ้าไหมได้</p> <p>๒.๓ การคัดเลือกสีย้อมจากธรรมชาติ</p> <p>- ความรู้พื้นฐานของการให้สีจากต้นไม้</p> <p>- การคัดเลือกสี</p> <p>- การสีกัดสี</p>	<p>๒.๑ วิทยาการภูมิปัญญาให้ความรู้ภาคทฤษฎีและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ</p> <p>๒.๒ จัดบันทึกผลการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้นำเสนอและผลการเรียนรู้</p> <p>๒.๓ วิทยาการภูมิปัญญาตรวจสอบผลงานผลการเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะ</p>	

วัน เดือน ปี/เวลา	เนื้อหา	กระบวนการเรียนรู้	หมายเหตุ
	<p>๒.๔ ความรู้พื้นฐานและเทคนิคการย้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขั้นตอนการย้อมเย็น - ขั้นตอนการย้อมร้อน <p>๒.๕ ความรู้พื้นฐานและเทคนิคการทอเส้นด้าย</p> <p>๒.๖ ขั้นตอนในการทอและการฝึกปฏิบัติการทอ - ความรู้พื้นฐานและเทคนิคในการทอผ้าไหมลายขอ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเตรียมเครื่องด้ายและการเตรียมด้ายใส่เครื่อง - การเตรียมด้ายใส่กระสวย - การทอผ้าไหมลายขอ <p>๒.๗ รูปแบบการขายเป็นผ้าแบบต่างๆที่สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมการทอผ้าไหมลายขอ การทอผ้ารูปแบบต่างๆ เช่นการทอผ้าพันคอลายขอ</p>	<p>๒.๔ วิทยาการสรุปองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาต่อยอดและผู้เรียนฝึกปฏิบัติ</p> <p>๒.๕ วิทยาการสรุปองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาต่อยอด</p> <p>๒.๖ วิทยาการภูมิปัญญาให้ความรู้ภาคทฤษฎีและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ</p> <p>๒.๗ สรุปองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาต่อยอด</p>	
วันที่..... เวลา	<p>๓.๑ การบริหารจัดการอาชีพการทอผ้าไหม</p> <ul style="list-style-type: none"> - การดูแลรักษาคุณภาพของผ้าไหม - การลดต้นทุนในการผลิตของผ้าไหม - การเพิ่มมูลค่าสินค้าเช่นการแปรรูปการออกแบบและการประยุกต์ใช้ <p>๓.๒ จัดการตลาดออนไลน์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำฐานข้อมูลลูกค้าที่ใช้บริการ - คู่แข่งทางการตลาด - ประชาสัมพันธ์ - ส่งเสริมการขายและการบริการขายออนไลน์ - การขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายออนไลน์ 	<p>๓.๑ วิทยาการผู้บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมการบริหารจัดการตลาดและการจัดการความเสี่ยง</p> <p>๓.๒ ประชาสัมพันธ์การส่งเสริมการขายและการบริการการตลาดบนที่กต้นทุนกำไรและศึกษาภาวะการแข่งขันในตลาดตลอดจนวิเคราะห์ศักยภาพในการประกอบอาชีพพร้อมทั้งหาแนวทางแก้ปัญหาความเสี่ยง</p>	

